

د روژي مسائل او فضائل

مرتب و مترجم
حافظ نور أحمد دين

المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات
بغرب الديرة (الرياض)

طبع على نفقة إدارة أوقاف
صالح بن عبدالعزيز الراجحي
غفر الله له ولوالديه ولذريته ولجميع المسلمين
www.rajhiawqaf.org

يهدى ولا يباع

Ketabton.com

د روڙي مسائل او فضائل

مرتب و مترجم
حافظ نور أحمد دين

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين، والصلاة والسلام على نبينا محمد وعلى آله وصحبه أجمعين، وبعد:

محترمو مسلمانانو ورونو: دا يوه مختصره رساله ده، پدي کي د روزي احکام، فضائل، او هغه څه ذکر شوي دي کوم چه د مسلمان لپاره په رمضان کي پکار وي. د الله تعالی نه سوال کوو. چه د دي رسالي په ذريعه مسلمانانو ته فائده ورسيري.

د روزي تعريف:

د صباح د راختلو نه تر ماينام نمر پريوتلو پوري صرف د الله د رضا لپاره د خوړلو، څکلو، او همبستري «جماع» نه ځان ساتلو ته روژه وائي.

د روزي حکم:

د رمضان په مياشت کي روژه نيول د اسلام د بنيادي ارکانو نه يو رکن دي، لکه چه په حديث کي راغلي دي «بني الإسلام على خمس: شهادة أن لا إله إلا الله وأن محمداً رسول الله، وإقام الصلاة، وإيتاء الزكاة، وصوم رمضان

وحج البيت الحرام» [متفق عليه].

ترجمه: اسلام په پنځو شيونو جوړ شوي دي: گواهي کول پدي چه نشته بل معبود په حقه مگر يو الله دي، او محمد ﷺ د الله رسول دي، صحيح مونخ کول، زکات ورکول، د رمضان روژه نيول، د بيت الله حج کول.

روژه په چا فرض ده او په چا فرض نه ده:

- ۱ - په هر هغه مسلمان باندي چه بالغ وي، عاقل وي، په روژه قادر وي، او مقيم وي، روژه فرض ده.
- ۲ - په کافر روژه فرض نه ده او کله چه مسلمان شي نو د تيرو روژو قضاء پري لازم نه ده.
- ۳ - په ماشوم روژه فرض نه ده ليکن کله کله به د روژي نيولو حکم ورته کيږي د دي لپاره چه عادت واخلي.
- ۴ - په ليوني نه روژه فرض ده او نه د روژي فديه اګر که بالغ وي، همدارنگه هغه معتوه (بي عقله) چه د بڼه بد په مينخ کي فرق نه شي کولي، همدارنگه په هغه سړي چه گډي وډي خبري کوي د صحيح او غلطو خبرو فرق نه شي کولي.
- ۵ - هغه انسان چه په مستقل طور سره د روژي نه عاجز وي په يو سبب سره، لکه ډير زيات سپين کيږي يا هغه مريض چه د روغوالي اميد يي نه وي، دا قسمه خلق به

د روژې د هري ورځ په بدل کي يو مسکين ته خوراک ورکوي.

۶ - هغه مريض چه عارضي ناروغه وي او د روغتيا په انتظار وي، که روژه نيول ورته گران (سخت) وي روژه به ماتوي، او بيا به يي قضاء راوژي.

۷ - هغه اُميد واره (حامله) او تي ورکونکي بڼخه چه په هغو روژه نيول مشکل وي د حمل او تي ورکولو په سبب، يا په خپل بچي ايريدلي پدي صورتونو کي به روژه ماتوي، او چه کله ئي عذر رفع شي قضاء به راگرزوي.

۸ - حائضه (ماهانه بيماري واله) او نفساء (خلويسبتيء واله) بڼځي به روژي نه نيسي په حالت د حيض او نفاس کي، او چه کله روغي شوي قضاء به راگرځوي.

۹ - هغه انسان چه مجبوره شي روژي ماتولو ته لکه څوک اوبو راخيستي وي او دا يي خلاصول غوازي يا څوک په اور کي حصار وي. پدي صورتونو کي که روژه ماتول ضروري وو نو روژه ماتولي شي خو بيا به يي قضاء راوژي.

۱۰ - مسافر له روژه نيول او نه نيول دوازه جائز دي، که سفر يي مستقل وي لکه د ټريلو واله چه اکثر وخت يي په سفر وي يا يي سفر عارضي وي لکه د عُمرې سفر،

په ټولو صورتونو کې ورله روژه ماتول جائز دي تر څو
چه په خپل ښار کې نه وي.

روژه په څه نه ماتيري:

۱ - کله چه روژه دار يوشې اُوخري په هيره سره ، يا
ناپوهيء سره، يا پري څوک زور راولي، نو روژه يي نه
ماتيري، ځکه چه الله فرمائي: ﴿ربنا لا تؤاخذنا إن
نسينا، أو أخطأنا﴾ . [البقرة: ۲۸۶]

ترجمه: «اي زمونږ پالونکيه ته مه نيسه مونږ که چيري
هير کڙه مونږ يا خطاء شو».

همدارنگي فرمائي: ﴿إلا من أكره وقلبه مطمئن
بالإيمان﴾ [النمل: ۱۰۶].

ترجمه: «مگر هغه څوک چه زور پري راوستل شو، او
زږه يي په ايمان مطمئن وو».

۲ - که چيري روژه دار څه وخوژل، پدي خيال چه نمر
پريوتي دي، يا پدي خيال چه گني صباح نه دي ختلي.
نو روژه يي نه فاسديري ځکه چه دا ناپوهه دي.

۳ - که چیري يې مضمضه وکړه، او اوبه يې حلق ته ورسيدلي روژه يې نه ماتيرې، ځکه چه قصد او اراده يې نه ده کړي، که چیري په خوب کي پري اودس واوختلو روژه نه فاسديږي ځکه چه دا په خپل اختيار کي نه دي.

روژه ماتونکي اته دي:

۱ - جماع «همبستري» کله چه د رمضان په ورځ کي روژه دار جماع وکړي نو په هغي قضاء هم لازمه ده، او ورسره سخته کفاره هم يعني غلام آزادول، که دا نه وو نو دوه مياشتي پرله پسي روژه نيول، که د دي طاقت يې نه وو، نو شپيته مسکينانو ته خوراک ورکول.

۲ - په ويښه خپل مني ايستل، د لاس په ذريعه يا د چا سره د سملاستو په ذريعه يا د ځکلولو يا ځان ته د نژدي کولو په ذريعه.

۳ - خوژل يا سکل د يو شي، برابره خبره ده که انسان ته نفعه رسوي لکه ټوډي اوبه، يا تاوان لکه سگرث.

۴ - هغه ټريپ يا انجکشن لگول چه د هغي په سبب خوراک ته ضرورت نه راځي، ليکن کومه ستن او انجکشن چه د خوراک فائده نه ورکوي په هغي روژه نه ماتيرې که د

د روژې مسائل او فضائل

غوخي وي او که د رگ، اگر که په حلق کي يي خوند
بيامومي.

۵ - خپل ځان ته د بل چا نه وينه خيژول.

۶ - د حيض او نفاس وينه وتل.

۷ - ښکر لگول، يا بل ته وينه ورکول. ليکن د پوزي يا د
غائب نه وينه وتلو باندې روژه نه ماتيري.

۸ - قي (ألثي) کول قصداً. که بغير د قصد نه پخپله ألثي
راغلي په هغي روژه نه ماتيري.

فايدي:

۱ - د روژه دار لپاره جائز دي چه د جنابت په حالت کي د
روژي نيت وکړي او غسل د صباح ختلو نه روسته
وکړي.

۲ - کله چه د حيض يا نفاس واله ښځه د خپلي بيماري نه
د صباح ختلو نه مخکي پاکه شوه په هغي روژه فرض
ده. اگر که غسل يي د صباح نه روسته وکړه.

۳ - روژه دار له د روژي په حالت غائب ايستل، د زخم
دوايي کول، په غوږ يا پوزه کي دوايي اچول جائز دي.
اگر که خوند يي په حلق کي محسوس کړي.

۴ - مسواک وهل د روژي په صباح، غرمه، ماښام ته نژدي،

- په هر حالت کي جائز دي.
- ۵ - د روژه دار لپاره جائز دي چه د خپل ځان نه گرمي کمه کړي په اوبو سره يا په مکيف (ايرکنډيشن) سره.
- ۶ - کوم روژه دار چه د سابندي تکليف لري هغي له جائز دي چه د ټوپ «بخاخ» په ذريعه خپله سابندي آزاده کړي.
- ۷ - جائز دي د روژه دار لپاره چه خپلي شونډي لمدي کړي يا مضمضه وکړي که خوله يي وچه وي. ليکن غرغزه به نه کوي.
- ۸ - د روژه دار لپاره د چربانگي (پيشمني) وروسته کول. او په روژه ماتي کي جلتې او بيژه مستحب ده کله چه نمر پريوزي. همدارنگي په تازه کجورو روژه ماتول. که نه وي په وچو کجورو. که هغه نه وي په اوبو باندي روژه ماتول مستحب دي. که اوبه نه وي نو په هر قسمه حلال طعام دي افطار وکړي. که طعام نه وو. په خپل زړه کي دي د روژه ماتي نيت وکړي. تر دي چه خوراک پيدا شي.
- ۹ - د روژه دار لپاره سنت دي چه ډيري نيکياني کوي او د بدو کارونو نه ځان ساتي.
- ۱۰ - په روژه دار فرض دي چه فرائضو هميشه والي وکړي

او د حرامونه ځان وساتي. پنځه مونځونه د جماعت سره وکړي. که په جماعت قادر وو. او دروغ، غيبت، بوکه او سوډي کارو بار پریردي. او هغه خبري او کار پریردي کوم چه حرام وي. لکه چه رسول الله ﷺ فرمائي: «من لم يدع قول الزور والعمل والجهل به، فليس لله حاجة في أن يدع طعامه وشرابه» [البخاري] کوم چا چه دروغ خبري، او په دروغو عمل او بي صبري پري نه خودلي. د دي انسان خوراک سکاک پري خودلو ته د الله هيڅ حاجت نه شته.

د روژي فائدي:

- ۱ - د روژه دار د ځلي بوي الله تعالی ته د مشکو نه ډير خوښ دي.
- ۲ - ملائک روژه دارو لپاره تر روژه ماتي پوري بښنه غوازي.
- ۳ - الله تعالی هره ورغ جنت بنائسته کوي او ورته وايي قريبه ده چه زما د نيکانو بندگانو نه تکليفونه او سختي لري کڙاي شي او تا له راشي.
- ۴ - پدي مياشت کي شيطانان تزل کيږي.
- ۵ - پدي مياشت کي د جنت دروازي برسیره کيږي او د جهنم دروازي بنديږي.

۶ - پدې میاشت کې لیلۃ القدر «شب قدر» ده چه هغه د زرو میاشتو نه غوره ده څوک چه پدې شپه کې د خیر او ثواب نه محروم شو دا د ټول خیر نه محروم شو.

۷ - د رمضان په آخري شپه روژه دارو ته بسینه کېږي.

۸ - د رمضان په هره شپه د الله تعالی له طرفه له جهنم نه خلق آزادېږي.

مسلمانان وروره! د کومي میاشتي چه دا فضائل او خاصیتونه وي. نو مونږ به په څه شي سره د هغې استقبال کوو؟ آیا په بي هوده خبرو بي خوږي او بي فائدي شب کېږي سره؟ او یا دا چه د دي په راتللو سره چیغې فریادونه شروع کړو او د یو غټ بوج خیال پري وکړو؟ بلکه صحیح مسلمان د رمضان استقبال په خالصي توبي سره کوي او کلک عزم کوي چه دا به د ځان لپاره یو فرصت شمیرم. او خپل وختونه به په خو اعمالو جوړوم.

په رمضان کې ضروري کارونه:

۱ - روژه نیول. رسول الله ﷺ فرمائي دي: «د بني آدم هر عمل د هغې لپاره دي يعني «يو څه ظاهري يا باطني فائده ورته حاصلېږي»....

الله فرمائي مگر روژه داسي نه ده. دا صرف زما لپاره

ده او زه به پخپله د دي بدله وركوم . [البخاري ومسلم].

په بل حديث كې رسول الله ﷺ فرمايي: چا چه د رمضان روژه صرف د ايمان او ثواب لپاره ونيوله. نو تير شوي گناهونه به ورته معاف شي» [بخاري].

او پدي كې شك نه شته چه دا دومره ډير ثوابونه د هغه سړي لپاره نه دي چه هغه فقط د خوراك سكاك نه منع شي بلكه رسول الله ﷺ خو فرمائي دي:

ترجمه: كوم څوك چه په روژه كې دروغ خبري د دروغو كار او بي صبري پري نه دي. نو د دي خوژل او ځكل پريښودلو ته د الله تعالى هيڅ حاجت نه شته. [البخاري].

همدارنگي رسول الله ﷺ فرمائي: روژه ډال دي. نو كله

چه ستاسي د يو كس روژه وه نو نه دي بي حياء خبري كوي نه دي گناه كوي، او نه دي بي صبري كوي. كه چا ورته كنځل وكژل. ورته دي ووايي: چه زه روژه يم [بخاري ومسلم].

نو اي د الله بنده! كله چه تا روژه ونيوله پكار ده چه ستا غوږونه، سترگي او ژبه او ټول اندامونه روژه ونيسي. او ستا د روژي او بوزي ورغ دي برابره نه وي. لكه دارنگه د حضرت جابر بن عبد الله نه په روايت كې راغلي دي.

د شپي مونځ :

رسول الله ﷺ فرمايي چا چه په رمضان كي قيام (تراويح او تهجد) وكړه دي ته به تير شوي گناهونه معاف شي [بخاري ومسلم]

دا يوه اهمه ياد دهاني ده، مسلمانان وروره تا له پكار دي چه د امام سره تراويح پوره كړي د دي لپاره چه د قائمينو (تهجد گزارو) سره وليكل شي. ځكه چه رسول الله ﷺ فرمائي: «څوك چه د خپل امام سره يو ځاي قيام (مونځ د شپي) وكړي تر دي پوري چه امام واپس شي. د دي لپاره به د ټولي شپي مونځ وليكل شي. [السنن].»

صدقه ورکول:

«رسول الله ﷺ د ټولو خلکو نه زيات سخي وو. او بيا به د هر وخت نه زيات په رمضان كي ټير سخي وو تر دي چه د خير په لحاظ به د ليگل شوي سيليء نه هم ټير سخي وو.» [متفق عليه]

همدارنگي رسول الله ﷺ فرمائي دي: «غوره صدقه هغه

ده چه په رمضان كي وي» [ترمذي]

بيا د دي صدقي مختلف صورتونه او قسمونه دي:

۱ - په چا باندي خوراك خوژل. الله تعالى فرمائي دي: «دا نيكان هغه خلك دي چه د ميني واله خوراك وركوي،

د روزې مسائل او فضائل

مسکین، یتیم او قیدی ته، وائي چه مونږ درله صرف د الله رضاء لپاره خوراک درکړو. ستاسي نه بدله او شکر نه غواړو مونږ د خپل پروردگار نه د هغي ورځي (د عذاب نه) ویريرو کومه چه د پریشاني او سختي ورځ ده. نو الله دوي د دي ورځي د سختي نه بچ کړل. او خوشحالي او تازگي يي ورته ورسوله او دوي له يي د دوي د صبر په بدله کي جنت او ريښمني لباس ورکړه» [الإيمان ۸ - ۱۷].

د دي وجهي نه سلفو صالحينو به بل له خوراک ورکولو کي ډير کوشش او حرص کولو او دا کار به يي په ډيرو عباداتو وژاندي کولو بيا دا خوراک برابره خبره ده که وږي ته ورکړل شي او يا يو نیک صالح ملگري ته ځکه چه طعام چا له ورکول کيږي هغه کي فقر شرط نه دي رسول الله ﷺ فرمائي دي: «کوم مؤمن چه بل وږي مؤمن ته طعام ورکړه الله به ورته د جنت د میوونه طعام ورکړي او چا چه په مؤمن اوبه وځکولي الله به پري خالص تازه شراب وځکي» [الترمذي]

د بعضو سلفو صالحينو دا حال وو چه په نورو مسلمانانو ورونو به يي خوراک خوړلو او پخپله به روژه وو. د هغو خدمت به يي کولو او هغوي ته به يي آرام رسولو. چه د دوي د جملي نه يو حسن البصري او عبد الله بن مبارک وو.

ابو سوار عدوي فرمايي: د بنو عدي بعض خلق څه

داسي وو چه پدي جماعت كي به يي مونخ كولو او يو كس پدوي كي به په طعام يواځي روژه نه ماتوله كه څوك به يي بيا موند د هغي سره به يي يو ځايي خوراك كاوه. او كه څوك به نه وو خپل خوراك به يي جماعت ته ويستلو د خلكو سره به يي شريك د يو بل طعام خوژلو.

بل له خوراك وركول يو داسي عبادت دي چه د دي نه نور ډير عبادتونه پيدا كيږي. د دي د جملې نه يو محبت او مينه جوړيدل د هغه ورونو سره په كومو چه تا خوراك كړي دي. او دا د جنت د تللو سبب دي لكه حديث كي راغلي دي: «جنت ته تر هغي نه شي تللي تر څو چه مو ايمان نه وي راوړي. ايمان تر هغه نه شي راوړلي تر څو مو د يو بل سره محبت نه وي كړي» [مسلم].

همدارنگي د طعام وركولو په ذريعه د نيكانو مجلس انسان ته نصيب كيږي ورسره ستا د طعام په ذريعه چه هغه نيكانو ته د اطاعت لپاره كوم قوت ور په برخه كيږي په هغي كي هم ستا ثواب كيږي.

روژه دار له روژه ماتي وركول:

رسول الله ﷺ فرمائي دي: «چا چه په روژه دار روژه ماته كړه نو دده د روژه دار همره ثواب كيږي ليكن د هغي په اجر كي څه كمې نه راځي.

په تدبر (سوچ) سره د قرآن کریم تلاوت کول:

مسلمانان وروره! په کار ده چه په سوچ فکر او عاجزي سره د قرآن تلاوت وکړي ځکه چي سلف (پخواني بزرگان) به په تلاوت ډير متاثره کيدل.

امام بيهقي د ابو هريره رضي الله عنه نه روايت نقل کړي چه کله دا آيت نازل شو. «آيا پس تاسي د دي وينا نه تعجب کوي. او خاندي او ژاړي نه» [النجم: ۵۹ - ۶۰].

اهل صفي والو دومره وژړل چه اوبنکي يي په انگو رواني شوي. کله چه رسول الله ﷺ د دوي سلگي واوريدلي نو وپي ژړل نو د هغي په ژړا مونږ هم وژړل. بيا رسول الله ﷺ وفرمائل: چا چه د الله د ويري نه وژړل هغه به جهنم ته نه ننوزي.

د نمر ختو پوري جماعت کي کينا ستل:

د رسول الله ﷺ دا عادت وو چه کله به يي د سحر مونځ وکړ نو په خپل جاي نماز به تر نمر ختو پوري ناست وو. [مسلم] همدارنگي د ابو هريره رضي الله عنه نه روايت دي چه رسول الله ﷺ فرمائي: «څوک چه د سحر مونځ د جماعت سره وکړي بيا کيني او الله يادوي تر دي چه نمر راوخيژي

بيا دوه ركعته مونځ وكړي د دي لپاره د يو حج او عمري
مكمل، مكمل، مكمل ثواب دي» [ترمذي صححه الباني].
دا خو په عامو ورځو كي دي نو د رمضان د ورځو به لا
څه حال وي؟

اعتكاف (چهله) كول:

رسول الله ﷺ به په رمضان كي لس ورځي اعتكاف
كولو، په كوم كال چه وفات كيدو. په هغي كال يي شل ورځي
اعتكاف وكړ. [بخاري]

عمره كول:

د رسول الله ﷺ نه ثابت دي چه عمره كول په رمضان
كي د حج د ثواب سره برابريږي. [بخاري ومسلم].

د ليلة القدر تالاش:

الله تعالى فرمائي: (ترجمه): «دا قرآن مونږ د قدر په
شپه نازل كړي، ته څه پوهيږي چه د قدر شپه څومره شان
واله ده، د قدر شپه د زرو مياشتونه غوره ده» [القدر: ۱-۲]

رسول الله ﷺ فرمائي دي: «چا چه د قدر په شپه
صرف د ايمان په وجه او د ثواب لپاره قيام (نفلونه وكړل)
تير شوي گناهونه به ورته معاف شي» [بخاري ومسلم].

د روزي مسائل او فضائل

رسول الله ﷺ به د ليله القدر تالاش كولو، او اصحابو ته به يي د هغي د تالاش امر كولو. او خپل اهل به يي په آخري لسو شپو كې راويښول، پدې اُميد چه د قدر شپه به بيا مومي، او دا شپه په آخري لسو شپو كې ده، او بيا خاص طور سره په طاق شپو د لسو كې ډيره مناسب ده مُندلو ته. حضرت عائشه رضي الله عنها فرمائي چه ما د رسول الله ﷺ نه تپوس وكړ، كه زه د قدر شپي سره موافقه وكړم يعني لاندي يي باسم، نو كومه دُعا به وايم؟ رسول الله ﷺ وفرمائل: (اللَّهُمَّ إِنَّكَ عَفْوٌ تُحِبُّ الْعَفْوَ فَاعْفُ عَنِّي) [احمد وترمذي]. ترجمه: أي الله ته بسینه کونکي يي بسینه خوښوي نو ماته بسینه وكړه.

ډير ذكر دُعا او استغفار:

مسلمانانو ورونو او خویندو د رمضان شپي ورځي ډيري غوره دي. نو پدې ورځو كې ډير ذكر او دعا فرصت وگني بيا خاص طور په هغه وختونو كې چه په هغي كې سوال قبليږي چه د هغي له جملې نه:

۱ - د روژه ماتي وخت دي . ځكه د روژه دار لپاره پدې وخت كې يو خاص وخت وي چه په هغي كې دعا نه واپس كيږي.

۲ - د شپي آخري دريمه حصه په کوم وخت کي چه زمونږ رب نو الجلال نازليري او وايي: آيا څوک غوختونکي شته چه سوال يي ورکړم: آيا څوک بسنه غوختونکي شته چه بخنه ورته وکړم.

۳ - د چربانگ په وخت کي بخنه غوختل الله فرمائي: ترجمه: «مؤمنان په چربانگ کي د الله نه بخنه غوازي»

[الذاريات]

د جمعي په ورځ د دعا قبليدولو د وخت لثون کول. او مناسب وخت يي د جمعي د ورځي آخري ساعت دي.

هغه مخالقات د کومو نه چه په روژه کي حان ساتل په کار دي:

۱ - د شپي نه ورځ او ورځي نه شپه جوړول يعني ټوله ورځ خوب او شپه کي شب کير.

۲ - د بعضي فرضي مونځونو نه ويده کيدل.

۳ - په خوړلو او سلکو کي زياتي کول.

۵ - بي فائدي وخت ضائع کول.

۶ - چربانگي ډير د وخته کول او بيا د سحر مانځه نه وژاندي ويده کيدل يعني مونځ پريښودل.

۷ - کله چه د روژه ماتي وخت نژدي وي نو په تيزه گاډي چلول.

۸ - د تراويح مونځ پريښودل.

۹ - د بي فايدي لوبو، ساعت تيري، او گناهونو لپاره د ځوانانو جمع كيدل.

۱۰ - د ډيوټي او وظيفي په وخت كې د كار د ملگرو سره جمع كيدل او وخت په غيبت او چوغليء تيرول.

۱۱ - د ښځي اكثر وخت په اخلي پخلي تيريدل.

مسلمانان وروږه! بحث خو اوږد شو ليكن يوه اهمه خبره چه هغي ته توجه ضروري ده هغه اخلاص او د نيت صفائي ده يعني روژه صرف د الله د رضا لپاره نيول، ځكه خو وايي چه ډير ځل روژه دار ته په روژه كې د تندي او لوبې نه علاوه نور څه (ثواب) نه حاصليري. او همدا وجه ده چه په حديث كې كله هم د روژي ثواب ذكر كيږي نو دا شرط ورسره شامل وي چه: «ايماناً واحتساباً» يعني روژه به صرف په الله باندي د ايمان او د ثواب لپاره نيسي: د الله تعالى نه سوال كوو چه مونږ او تاسو ته په قول او عمل ښكاره او پته كي اخلاص نصيب كږي.

په هر رمضان كې د الله له طرف نه آواز كيږي چه: اي د خير غوښتونكيه، متوجه شه: اي د شر لټونكيه: كمې وكڙه په شر كې: لهذا مسلمانان وروږه دا لږ عمر ځان ته فرصت وشميره، لږ سوچ وكڙه، په تير شوي رمضان كې ډيرو خلكو

زمونږ سره روژي نيولي وي ليکن اوس هغوي چيري دي
ډيرو خلکو زمونږ سره تراويح کړي وي، فکر وکړه چه هغوي
چيري تللي دي؟ بعضي له دوي نه مرگ ناخاپه وړک کړل
بعضي ناروغه شول چه د روژو او تراويح طاقت نه لري. لهذا
ته د الله شکر اداء کړه او حآن له د تقوا توخه برابره کړه
تر خو چه ده ته مهلت او فرصت وي. ډير خلق د هغه دُعا
گانو په باره کي تپوس کوي کومي چه د تهجد په مانگه کي
ويلي کيږي:

لاندي د بعضو دُعاگانو ذکر کيږي:

۱- د رکوع دُعاء :

رسول الله ﷺ فرمائي: «په رکوع کي د خپل رب لويي او
تعظيم بيان کړي». [مسلم] نو مونږ به وايو: **سُبْحَانَ رَبِّيَ
الْعَظِيمِ**: «پاک دي لوي پروردگار زما» دري ځله يا زيات، يا:
سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ: «پاک دي لوي پروردگار زما او
د هغي تعريف دي» بيا د دي نه روسته دا لاندي اذکارو کي
يو غوره کړه: **(سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا وَبِحَمْدِكَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي)**
«اي الله زمونږ پروردگار ته پاک يي او ستا تعريف دي، اي

الله ما ته بښنه وكړي» (اللَّهُمَّ لَكَ رَكَعْتُ، وَبِكَ آمَنْتُ، وَأَكَ
أَسَلَمْتُ، أَنْتَ رَبِّي، خَشَعْتُ لَكَ سَمْعِي وَبَصَرِي وَمَخْيَ وَعَظْمِي
وَعَصَبِي وَمَا اسْتَطَعْتُ وَمَا اسْتَقَلَّتْ بِهِ قَدَمِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ)
- (سُبُوْحُ قُدُّوسُ رَبِّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ) (سُبْحَانَ ذِي الْجَبْرُوتِ
وَالْمَلَكُوتِ وَالْكِبْرِيَاءِ وَالْعَظَمَةِ).

«اي الله ستا لپاره ما ركوع وكړه، په تاي ايمان
راوړي، او ستا تابع يم، ته زما پروردگار يي، ستا نه
ويريدل او عاجز شو زما غوږونه، او زما سترگي، زما
دماغ، زما هډوكي، زما پلي (وړي)، او هغه څه چه زما په
طاقت كي وي، او هغه جسم كوم چه زما قدمونو اوچت كړي
دي خاص د الله د پاره چه پروردگار د عالم دي. ډير زيات
پاك او مقدس دي د فرشتو او روح (جبريل) رب»

۲ - هغه دُعا چه د ركوع نه روسته په (قومه) كي ويل كيري:

رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ يَا: وَلَكَ الْحَمْدُ يَا: اللَّهُمَّ رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ.

«اي زمونږ پروردگاره خاص تا له ټول تعرفونه دي» د دي نه روسته په لاندي دعاگانو كي ځانله دعا خوښه كړه: «رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ حَمْدًا كَثِيرًا طَيِّبًا مُبَارَكًا فِيهِ كَمَا يُحِبُّ رَبُّنَا وَيَرْضَى» «اي زمونږ ربه او ستا لپاره تعريفونه دي ډير، پاك، په هغوي كي بركت دي، څرنگه يي چه زمونږ رب خوښوي او خوشحاليږي پري» يا ورسره دا هم زياته كړه: «مِلَّةَ السَّمَوَاتِ وَمِلَّةَ الْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمِلَّةَ مَا شِئْتَ مِنْ شَيْءٍ بَعْدَهُ، أَهْلَ السُّنَنِ وَالْمَجْدِ، أَحَقُّ مَا قَالَ الْعَبْدُ، وَكُنَّا لَكَ عَبْدًا، اللَّهُمَّ لَا مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ وَلَا مُعْطِيَ لِمَا مَنَعْتَ وَلَا يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ،» تا له تعريف دي دومره چه ډك شي پري آسمانونه، او زمكي، او هغه څه چه په مينځ د دوي كي دي، او ډك شي پري هغه څه كوم چه ستا خوښ شي روسته له

دي، اي د صفتونو او لويي لايقه، د ټولو نه رښتني خبره کومه چه بنده کړي وي هم د هغه ده، مونږ ټول ستا بنده گان يوو. اي الله ته چه څه ورکړي هغه څوک نه شي منع کولي، او ته چه څه منع کړي د هغي ورکونکي نه شته. ستا په دربار کي رتبې واله ته د هغه رتبه فائده نه شي ورکولي»

دا بار بار وايه يا ورسره دا هم زيات کړه: **اللَّهُمَّ طَهِّرْنِي بِالطَّلَجِ وَالْبَرْدِ، وَالْمَاءِ الْبَارِدِ، اللَّهُمَّ طَهِّرْنِي مِنَ الذُّنُوبِ وَالْخَطَايَا كَمَا يُنْقَى الثُّوبُ الْأَبْيَضُ مِنَ الدَّنَسِ** «اي الله پاک کړي ما (د گناه نه) په ووري سره، په گلي سره، په يخو اوبو سره، اي الله: پاک کړي ما د گناهونو نه او د خطاکانو نه لکه څرنگه چه سپينه جامه د خيري نه پاکيدلي شي»

د سجدې دُعا گاني:

رسول الله ﷺ فرمايلي دي: «هر چه سجده ده نو پدي کي د دُعا (غوختني) کوشش وکړي، لايق ده چه ستاسي دُعا قبوله شي». [مسلم]

بل حديث کي راغلي دي: کله چه انسان په سجده کي وي نو الله ته ډير نژدي وي، نو په کي ډيره دُعا کوي. [مسلم]

نو په سجده کي به وايو: **سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى**: «پاک دي ډير اوچت دي رب زما» دري ځله يا د دي نه هم زيات بار بار ويل، يا دا ووايه: **سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى وَبِحَمْدِهِ**. «پاک دي ډير اوچت دي رب زما سره د صفتونو خپلو» دري ځله: «**سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ**».

«**السُّلْهُمُ لَكَ سَجَدْتُ، وَبِكَ آمَنْتُ، وَآلَكَ أَسْلَمْتُ، وَأَنْتَ رَبِّي سَجَدَ وَجْهِي لِلَّذِي خَلَقَهُ وَصَوَّرَهُ، فَأَحْسَنَ صَوْرَهُ، وَشَقَّ سَمْعَهُ وَبَصَرَهُ فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنَ الْخَالِقِينَ**».

«اي الله ما ستا لپاره سجده وکړه، په تا مي ايمان راوړي، تا ته تابع يم، ته زما رب يي، سجده وکړه مخ زما هغه ذات ته چه دا مخ زما يي پيدا کړي د هغي شکل يې جوړ کړي او ښکلي يي کړ شکل د مخ او برسیره يي کړا سترگي او غوږونه د هغي، نو د برکت والا دي الله چه ښه پيدا کونکي دي»

«اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذَنْبِي كُلَّهُ بِقَهِّ وَجَلِّهِ وَأَوَّلِهِ وَأَخْرَهُ وَعَلَانِيَتِهِ
وَسِرِّهِ».

«اي الله وېسبه ما ته ټوله گناه زما لويه، وژه، اوله،
روستني، ښکاره، او پټه»

«سَجَدَ لَكَ سَوَادِي وَخِيَالِي، وَأَمَّنَ بِكَ فُؤَادِي، أَبُوءُ بِبِعَمَّتِكَ
عَلَيَّ، هَذِي يَدِي وَمَا جَنَيْتُ عَلَى نَفْسِي»

«سجده وکړه ستا لپاره سوچ فکر زما، ايمان راوړي په
تا زړه زما، اقرار کوم په هغه نعمت چه پر ما دي کړي دي.
دا زما لاس دي او هغه څه چه ما په خپل ځان زياتي کړي
دي».

«سُبْحَانَ ذَا الْجَبْرُوتِ وَالْمَلَكُوتِ وَالْكِبْرِيَاءِ وَالْعَظَمَةِ»

«پاک دي الله د ټير زور خاوند دي او د لوي بادشاهي
خاوند دي او د لويي او عظمت والا دي»

«سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ»

«اي الله ته پاک يي سره د تعريفونو خپلو، نه شته

بل معبود بر حق مگر ته يي»

«اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي مَا أَسْرَرْتُ وَمَا أَعْلَنْتُ، اللَّهُمَّ اجْعَلْ فِي قَلْبِي نُورًا، وَاجْعَلْ فِي لِسَانِي نُورًا، وَاجْعَلْ فِي سَمْعِي نُورًا، وَاجْعَلْ فِي بَصَرِي نُورًا، وَاجْعَلْ مِنْ تَحْتِي نُورًا، وَاجْعَلْ مِنْ فَوْقِي نُورًا، وَعَنْ يَمِينِي نُورًا، وَعَنْ يَسَارِي نُورًا، وَاجْعَلْ فِي نَفْسِي نُورًا، وَعَظِّمْ لِي نُورًا.»

«اي الله وبسني ماته هغه څه (گناه) چه ما پټ او يا بڼکاره کړي ده، اي الله زما په زړه کي رڼا پيدا کړي، زما په ژبه کي رڼا پيدا کړي، زما په غوږونو کي رڼا پيدا کړي، زما په سترگو کي رڼا پيدا کړي، زما لاندي، باندي، بسني، گڅ طرف ته رڼا پيدا کړي زما په نفس کي رڼا پيدا کړي او زما رڼا لويه کړي.»

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ، وَأَعُوذُ بِمُعَافَاتِكَ مِنْ عِقَابِكَ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْكَ لَا أَحْصِي ثَنَاءً عَلَيْكَ أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَى نَفْسِكَ.» «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي مَا أَسْرَرْتُ وَمَا أَعْلَنْتُ.»

د روزي مسائل او فضائل

«اي الله زه ستا د غُصِي نه پناه غواژم ستا په رضا سره او ستا د سزا نه ستا په عفو سره، او پناه غواژم ستا نه هم ستا په ذريعه، زه په پوره طريقه ستا تعريف نه شم کولي، ته هم هغه شان يي څرنگه چه د خپل تعريف کړي»
د دوو سجدو په مينځ کي دُعا:

رَبُّ اغْفِرْ لِي ... رَبُّ اغْفِرْ لِي ... رَبُّ اغْفِرْ لِي . يا ورسره دا هم زيات ووايه (کوم چه په بل روايت کي راغلي او شيخ الباني قوي کړي) «اللَّهُمَّ رَبُّ اغْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي وَاجْبُرْنِي وَارْفَعْنِي وَاهْدِنِي وَعَافِنِي وَارزُقْنِي».

«اي الله زما ربه ماته بښنه وکړه، په ما رحم وکړه، زما نقصان پوره کړه، زما شان اوچت کړه، ماته هدايت وکړه، ماته روغوالي راکړه، ماته رزق راکړه»
د تلاوت د سجدې دُعا:

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى، سَجَدَ وَجْهِي لِلَّذِي خَلَقَهُ، وَشَقَّ سَمْعَهُ وَيَصْرَهُ بِحَوْلِهِ وَقُوَّتِهِ، اللَّهُمَّ اكْتُبْ لِي بِهَا عِنْدَكَ أَجْرًا، وَضَعْ

بِهَاءٍ عَنِّي وَزِدْأً، وَاجْعَلْهَا لِي عِنْدَكَ نُخْرًا، وَتَقْبَلْهَا مِنِّي كَمَا
تَقْبَلْتَهَا مِنْ عَبْدِكَ دَاوُدَ».

«پاك دي زما رب او ډير اوچت دي، سجده وكړه مخ زما هغه ذات ته چه دا مخ يي پيدا كړي غوږونه يي ورله برسیره كړي او سترگي يي ورله برسیره كړي په خپل طاقت او قوت سره، الله د دي سجدي په ذريعه زما لپاره د خپل ځان سره اجر وليكه، او د دي په ذريعه زما نه بار د گناه لري كړه، او دا سجده زما لپاره خپل ځان سره ذخيره كړه، او زما نه يي داسي قبوله كړه لكه څرنګه چه دي د داود عليه الصلاة والسلام نه قبوله كړي وه»

كله چه د وتر مانځه نه فارغ شوي، نو مستحب دي چه وويي: «سُبْحَانَ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ» دري ځله په اوچت آواز.

بيا د دي نه روسته زما نه دا خاص وصيت وواره: چه ډير استغفار، سبحان الله، لا إله إلا الله، او دُعا كوه او الله

د روزي مسائل او فضائل

تعالی ته ډیره عاجزي او فریاد کوه او سوال ترینه کوه د مسلمانانو د نصرت لپاره او سوال کوه چه دوي سره په حق متحد شي همدارنگه د خپل ځان لپاره او کور لپاره او د عامو مسلمانانو لپاره د دنیا او آخرت د خیر سوال کوه، او ورسره دا لاندي دعا ډیره وایه خاص طور په آخري لسو طاق شپو د رمضان کي لکه چه په حدیث د عائشي رضي الله عنها کي راغلي دي: «اللَّهُمَّ إِنَّكَ عَفُوٌّ تُحِبُّ الْعَفْوَ فَاعْفُ عَنِّي» .

او په آخر کي اي مسلمان وروره او مسلماني خوري ددي ذکر شوو دعا گانو معاني او پدي کي سوچ او فکر ضروري دي، لکه په حدیث کي راغلي: «الله هغه دعا نه قبلوي کومه چه د غافل او بي پرواه زړه څخه وي».

[سلسله احاديث صحيحه].

ورسره د دعا په وخت کي د دعا نیت په زړه کي حاضرول او عاجزي کول هم مه هیروه. کيداي شي چه الله

تعالی مونږ ته نفعه راکړي او په خپل ذکر او دُعا مونږ اوچت
کړي..

په آخر کي ستاسي نه دا درخواست دي چه هر چا دا
رساله تياره کړي ، يا ليکلي يا پښتو ژبي ته اژه ولي ده،
دهغوي لپاره د زژه له اخلاصه دُعا وکړي.

**وصلی الله علی نبینا محمد وعلی آله واصحابه اجمعین
والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته**

إدارة أوقاف
صالح عبد العزيز الراجحي

مسائل وفضائل

بلغفة البشتو

مترجم ومترجم

حافظ نور أحمد دين

مطبعة دار طيبة - الرياض - ت: ٤٧٨٣٨٤٠

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**